

Painos 8051

TOVERITA

AMERIKAN SUOMALAISEN
TYÖLÄISNAISTEN
KANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 42

Tiistaina, Lokak. 28.—Tuesday, Oct. 28

1919—Yhdeksäs Vuosik.

"EIKÖ PÄIVÄ KOSKAAN KOITA?"

Eräs tunnettu Englannin Osuustöiminnällisen Naisliiton jäsen julkaisi äskettäin aikakauslehti Co-operative News:ssä seuraavan kirjoituksen:

Nykyään kääntää katseensa pois päivälehdistä täynnä inhoa. Nekin meistä, jotka tajusivat että sota oli väärä, eivät voineet tukahduttaa sitä heikkoa toivoa, että siitä sittenkin voisi syntyä jotain hyvää. Nyt tämäkin heikko toivo on rauennut.

Sotä jatkuu yhä, miehet, jotka luottamuksellisesti ottivat pestin "sodan jatkamiseksi", ovat vielä armeijan riveissä, kaikenlaatuisten, mitä kauheampien sotatarvikkeiden valmistus jatkuu ja edesvastoittomat "pääkirjoitukset" puhuvat ääntään värähdytämättä "seuraavasta sodasta". Eipä ihme siis, jos meidän naisten sydämet särkyvät ja silmämme täyttyvät kyynelillä kun me murheellisinä kysymme toisiltamme: "eikö päivä koskaan ole koittava?"

Hallitus on äskettäin ilmoittanut, että retkemme Venäjälle on tullut maksamaan 69,285,000 puntia (noin 5 miljardia mk.) ja siihen ei vielä ole luettu hukkaanmenneitä ihmishenkkiä ja särkyneitä sydämiä!

Meidän valtiomiehemme selittävät, että olemme vararikon partaalla ja kuitenkin emme näe mitään vakavaa yritystä menojen supistamiseksi. Luonnollinen tie siihen olisi sotilaidemme, merimiestemme, laivojemme ja sotaväijemme poiskutsuminen maasta, jossa me todistettavasti aina olemme koettaneet sammuttaa jokaisen valonvälähdyksen, ja asettaa tilalle mustan terrorin ja tsaarismän typerän raakuuden.

Me odotamme nyt miehiämme takaisin ja toivomme heidän palaavan koteihinsa perheittensä keskuuteen, sivuilemään ja työhön, joka heitä kipeästi kaipaava. Me emme tahdo, että heidän meitä kulettavat sotajoukkoja ja ampumatarpeita, vaan elintarpeita. Mutta miten me voimme toivoa pääsevämme tähän kun me tiedämme, että ministeristö arvelematta hyväksyi tämän Venäjän-retken ilman parlamentin suostumusta, ilman mitään keskustelua?

Olen synkkänä lukenut uudesta pikatykiä, joka voi ampua 480 laukausta minuutissa. Merkillisiä tulee niiden miesten olla, jotka keksivät tällaisia paholaisen koneita täysin tietoisina siitä, ettei tällaisilla apuneuvoilla maailmaa paranneta tai rakenneta parempaa yhteiskuntaa, vaan että niitä käytetään heikkoluusia ja hentoja kansainvälisiä vastaan.

Yksi suurimmista kansainvälisyyttä uhkaavista vaaroista on Yhdysvaltain kongressille esitetty laki ehdotus, joka tulee tekemään Amerikan armeijan kuusi kertaa suuremmaksi kuin mitä se oli ennen sotaa ja pakottaa kaikki yhdeksäntoista vuotta täyttäneet nuorukaiset riveihin.

Kun parhaimpia aivoja voidaan käyttää keksimään niin inhottavia asioita kuin mitä on edellään mainittu pikatykki, kun vapaamielinen lehti antaa siitä melkein palstan pituisen kuvituksen, kun suuri kansa, jonka johtava mies on kerran lausunut, että "Amerikka on liian ylpeä ryhtyäkseen sotimaan", ensimmäisenä kiiruhtaa suunnittelemaan armeijan suurentamista, kun maamme miehenä ja naisemme valitsevat johtaviin aseisiin miehiä, jotka puhuvat tulevaa sotaa silmälläpitäen, kun tämän nykyisen sodan kaikki kaameat seuraukset ovat vielä näkyvässä kaikkialla, minne vain käänneemme katseemme, me tuskin rohkenemme ajatella kansainvälisyyttä. Mutta juuri pimeimpinä aikana me tarvitsemme kaiken uskonne ja luottamuksenne oikeuden voittoon. Jokaisen meistä tulee olla sellainen:

"joka taakseen ei katsoit koskaan, vaan aina uljaana eespäin astui, ei epäillyt pilvien väistyvän pois ja oikeutta kuinka jos loukattu ois, sen vihdoinkin voittavan tiesi."

Tässä puhuu meille esitaistelijain henki. Ja meidän olemme todellisia rauhan esitaistelijaita. Tämän hengen innoittamina me tulemme voittamaan. Mutta meidän on omaksuttava Cromwellin tunnuslause: "Luota jumalaan, mutta pidä ruutisi kuivana". On keinoa olla toivoriikas ja luottavainen, ellei samalla koeta tehdä jotakin olojen parantamiseksi.

Mitä tekevät meidän osuustoimintaa harrastavat naiset?

Middlesbrough'n kongressi^{*)} osotti, että Naisliiton jäsenten suuri enemmistö koko sydämeään tahtoo toimia kansainvälisyyden hyväksi. Mutta mitä on tehty?

Aseena tämäntalvisessa taistelussa olisi käytettävä joko Liiton tai jonkun muun kansainvälisyyden puolesta esiintyvän naisjärjestön joukkokokousta. Elleivät sotilaamme ole saapuneet takaisin (on luvattu, että he tulevat olemaan kotona marraskuussa), on saatava aikaan mitä jyrkin vastalause ja kokous osoittakoon selvästi kansalle, että tuhannet parhaimmista naisistamme vaativat rauhaa, kansainvälistä ystävyysuhteitten solmiamista ja kaikkien kansain todellista liittoa.

Mitä muuta me voimme tehdä kansainvälisyyden hyväksi? Eunenkin valitsemme yhtään miestä tai naista kunnallisiin luottamustoimiin ja etenkin parlamenttiin, tulee meidän olla selvillä siitä, että nämä ovat todellisia internationalisteja. Tämä tehtävä on niin yksinkertainen, että jokainen voi olla mukana sen täyttämässä.

Me voimme pysyä rohkeina työssämme kansainvälisyyden

*) Englannin Osuustöiminnällisen Naisliiton kongressi viime heinäkuussa.

TUOKIOKUVIA ELÄMÄSTÄ

"VELJET JA SISARET."

Tämänpäiväiset työväen taistelut eivät ole enää yksinomaan miesten taisteluja, ne ovat työläisimpien ja naisten yhteisiä taisteluja. Sellaisen piirteen näkee kaikkialla teräslakkoalueella, jossa riehuu nykyään hirvittävä luokkasota aseettomien lakkoilaiden ja kuularuukuilla varustettujen työnantajien välillä. Kukaan ei voi olla huomaamatta ja tunnustamatta sitä lämmintä osanottoa, jota naiset lakkoalueella osottavat miestovereidän taistelua kohtaan, kertovat asiantuntijat. Siellä ei kutsuta lakkoilaisia kokouksiin ainoastaan yhdellä sanalla: Veljet, kuten ennen, vaan kahdella sanalla: Veljet ja sisaret.

Lakkoilaiden joukossa on paljon terä- ja rautateollisuudessa työskenteleviä naisia. Garyssäkin on lähes kaksisataa rautaruuvitehtaassa työskentelevää naista lakossa, jotka täyttävät osaltaan kaikki lakon synnyttämät velvollisuudet. Varhain aamulla, satoi tai paistoi, nähdään nämä naiset ensimmäisinä lakkovaltiinjalla. Nämä uljaat naiset ovat onnistuneet kääntymään paljon enemmän rikkureita takaisin tehtaiden porteilta kuin miestoverit. Kurjan rikkurinkin mielessä täytyy syntyä ajatus, että hänen tekonsa on väärä kun sen hänelle sanoo nainen, sillä rikkurillekin edustaa nainen äitiä ja kotia. Henkensä uhalla tunkeilevat naiset tehtaiden kääntymään rikkureita lakkoilaiden puolelle. Nuoret, 16-17-vuotiaat neitokset marssivat miestovereidän rinnalla lakkovaltiinjalle. Niin innokkaita he ovat, niin luokkavelvollisuutensa tuntevia, että he ovat kuin soihdunkantajia lakkorintamalla. Garyn lakkokomiteakin ylpeilee 17-vuotiaasta tyttärestä, joka rohkean ja innostavan toimintansa vuoksi lakkoilaiden keskuudessa on saanut heiltä hyväilynimen Garyn "Joan de Arc."

Lakkoilaiden kokoukset ovat muodostuneet heidän perhejuhliksi. Lakkoilaiden vaimot ja lapset ovat niissä mukana, sillä naiset tahtovat tietää mitä heidän miehensä ajattelevat ja päättävät, he tahtovat seison heidän rinnallaan sensijaan kun olisivat kotona ja valittaisivat puutteesta ja vaikeuksista. "Minä tiedän mitä on raadanta teräsmyllyssä", sanoo eräs lakkoilainainen. "Minä olen työskennellyt teräsmyllyssä ruuvien mittaajana ja vaikka kuinka olisin raatanut, en voinut ansaita \$3.00 enempiä päivältä. Tämä taistelu on voitettava ja meidän naisten on siinä oltava mukana."

puolesta. Osuustukkukauppanamme käy jo kauppa Venäjän kanssa ja on pian, kuten toivomme, käyvä sitä muidenkin maiden kanssa.

Aina ja kaikkialla on osuustoimintanaisten pidettävä kiinni siitä tosiasista, että osuustoiminta on rajaton liike, että osuustoimintaväki, kuulukoonpa se sitten mihinkään kansallisuuteen tahansa, aina muodostaa yhden ainoan perheen, joka tekee työtä saman päämäärän hyväksi — maailmanliiton hyväksi.

Mit' on elo raatajalle?

Mit' on elo ihmiselle — ihmiselle, joka raataa päivät pitkät uuvuksissa, syvällä maan uumenissa, sekä päällä maan kamaran?

Kärsimystä! Sitä elo nykyajan onnettoman palkkaorjan, joka raataa utterasti, päivät pitkät yöhön asti, eteen niukan toimeentulon.

Kärsimystä! Kärsimystä, surua ja suurta huolta, taistelua eteen elon! Jäytessä mieltä pelon: mitä tuopi huomispäivä?

Nälkä, häätä, puute ko'issa, sekä itku pikkulasten, Äidin valjan kyynelitä, suru isän syntyneitä kohtaan, orjan elon kurjaan.

Pettymystä, orja raukka, pettymistä joka hetki, toivon kauniin hymyissä. On väärä mahti riistämässä sulta kaikki toivon heelmät.

— Mutta, miksi aina samaa, kärsimystä, pettymystä? kysyt usein tuskissasi. Vastaa ääni povessasi, — tunnon ääni, sanoin suoriin:

Siks' kun vielä moni orja maassa ryömi raukan lailla, suntelevi sitä kättä, joka iski säälimättä verihaavoja orjan rinnat.

Siks' kun vielä ihmisiltä tieto puuttuu yhteisyydön, puuttuu sopu, veljestunto, joukkovoiman tarmo, kunto, vaatiakseen oikeutta.

Vaatiakseen mitä siltä ryöstänyt on vuosisadat väkevemmän voima, valta, mik' on vienyt kaikkialta elämäsi — vapautesi.

Väkevempi! Siinä mahti, joka johtaa elon juoksum. Joka määrää heikompansa toimimahan tahtoansa, jonka eessä kaikki taipuu...

Miks' et myöskin nouse sinä nykyajan palkkaorja, yhteisyydön, veljeyteen? Siinä tie on väkyyteen, joukkovoiman luovaan voimaan.

Emeli Rautainen.

Milwaukeeen piirissä ovat lakkoilaiden vaimot järjestäneet tehtävänsä lakkoilaiden avustamiseksi niin, että osa heistä on aina miesten paikalla lakkovaltiinjalla, jolla aikaa miehensaavat käydä lepäämässä ja toiset naiset tuovat lakkovaltiinille vuorollansa kahvia ja voileipää. "En osaa kertoa kuinka suloiselta ja innostuttavalta tuntui kun vaimoni hämmästytti minua tuomalla kuumaa kahvia ja leipää minulle ja toverilleni lakkovaltiinissa eräänä sateisena yönä", sanoo eräs lakkoilainainen sanomalehden haastattelijalle. "Sellainen menettely vaimojen puolelta innostaa uhraamaan kaikkensa taistelussa."

(Jatkoa toisella sivulla)